свою актуальність. Всі названі та перелічені особливості і специфіка перекладу текстів обумовлені швидким розвитком оточуючого середовища, активними фінансовою, виробничої, комунікативною та іншими сферами суспільного життя, обміном інформацією з іншими країнами. Тож, правильний переклад є головною умовою у порозумінні і взаємодії всіх можливих учасників та представників різних сфер діяльності сучасного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Бесклетна О. О. Структурні особливості перекладу складних термінів фінансової лексики з української мови на англійську 2013. URL: http://конференция.com.ua/files/image/konf_13/doklad_13_5_40.pdf (дата звернення 25.02.2021 р.)
2. Михалевич О.М. Інтерпретація понять «термін», «економічний термін», «економічна терміносистема» в сучасній лінгвістиці. 2010. URL: http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=20024&chapter=1 (дата звернення 25.02.2021 р.)
3. Сітко А. В., Струк І. В. Адекватность і еквівалентність у перекладі мовних особливостей. 2016. URL: http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/24368/1/Адекватность_і_еквівалентність_ у_перекладі_мовних.PDF (дата звернення: 21.03. 2021)
4. Теорія і практика перекладу / І.І. Тимченко, Г.Т. Головченко, І.В. Дерев'янко, Г.І Остапенко; ред. Б. Б. Тимофєєва. Х.: Знання ЛТД, 2016. 284 с.

Король Л. Л.
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
кафедра загального і слов'янського
мовознавства та іноземних мов

ФОРМУВАННЯ ІНОЗЕМНОМОВНОЇ МОНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В МЕЖАХ ЖАНРУ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ

Вагомим аспектом іноземномовної підготовки майбутнього фахівця у закладі вищої освіти є сформованість умінь об'єктивно презентувати себе, акцентувати увагу на професійно значущих особистісних рисах, досвіді, досягненнях, професійних устремліннях тощо.

Не випадково як сам феномен самопрезентації, так і його жанрові ознаки залишаються на вістрі уваги широкого кола науковців. Так, В. Агеєв, Н. Бордовська, О. Журавльова, З. Зав'ялова, Ю. Захарова, М. Кабірі, Н. Некрасова, К. Михайлова, М. Луговська, Є. Соколова-Бауш, Т. Пітман та інші вчені висвітлили теоретичні засади та категорійну сутність самопрезентації. Психологічні чинники самопрезентаційної поведінки особистості, налаштованої на формування бажаного враження про себе в інших, схарактеризували у своїх наукових студіюваннях Д. Майєрс, О. Почепцова, В. Філатов, І. Фролова, В. Хороших, Т. Чигирин, R. Arkin, E. Goffman та інші. Роль цього явища у соціальній взаємодії розкрили А. Малишенко, Н. Оніщенко, Д. Пірсон, І. Петрова, Г. Чередник, а деякі методичні аспекти мотивування студентів до іноземномовної самопрезентаційної діяльності – М. Духаніна, Д. Брофі, В. Тітова, С. Хазова й інші.

Аналіз низки досліджень аргументує думку про те, що дискурс самопрезентації націлений як на поточний академічний успіх, так і на перспективу вдалого працевлаштування та конкурентоспроможності в соціумі [1, с. 38]. Водночас, незважаючи на ґрунтовність емпіричного наукового наробку, питання формування монологічної компетенції в контексті авдиторної самопрезентаційної діяльності студентів-нефілологів висвітлено наразі недостатньо.

У дослідженнях вітчизняних методистів компетентність у монологічному мовленні (КММ) розглядається як здатність суб'єкта навчальної діяльності до реалізації усного спілкування у формі монологу відповідно до комунікативного завдання. Сутнісним опертям для КММ слугують декларативні та процедурні знання, інтелектуальні, навчальні, організаційні, компенсаторні вміння, фонетичні, граматичні, лексичні навички та комунікативні здібності [3, с. 340–343]. Такий характер мовлення, переконує Н. Кузнєцова, вимагає від студентів певних умінь: правильно складати одну завершену фразу, комбінувати різноструктурні фрази, трансформувати, розширювати, доповнювати вже засвоєні мовленнєві зразки згідно з метою та умовами спілкування, вільно викладати свої думки, обговорювати факти, розкривати причинно-наслідкові зв'язки явищ і подій [2, с. 176]. Не можна не погодитися з науковицею, що з-поміж лексичних особливостей монологічного висловлювання варто вирізнити підбір певних усномовних формул, за допомогою яких оповідач починає / завершує фрагмент свого дискурсу (to begin with, well, to continue), вплітає у свій монолог елементи особистого ставлення (I think, in my opinion, fortunately,

it seems to me), систематизує/ резюмує певні відомості, міркування (therefore, that is why) [2, с. 176]. Зрозуміло, що асортимент конекторів, потрібних для точного окреслення авторської думки, можна посутньо розширити, утім навіть побіжного переліку достатньо, щоб ствердити їхню перспективу бути інтегрованими в дискурс іноземномовної самопрезентації.

Такий дискурс, головно, побутує у формі монологічного мовлення й актуалізується не лише під час опанування студентами нефілологічних спеціальностей ЗВО відповідної розмовної теми на заняттях з іноземної мови, а й у розмаїтті інших академічних ситуацій, як-от: участь в олімпіадах, конкурсах, наукових комунікативних форумах, проєктах, навчальних іграх тощо. При цьому той чи той жанр академічного дискурсу диктує обсяг, добір адекватних мовних засобів, діапазон охоплення інформації, фактів, їхньої аргументованості. Наприклад, під час розповіді про себе на занятті підготовлений монолог студента може тривати до 5–7 хвилин, розкривати низку мікротем (риси характеру, коло захоплень та вподобань, активності, академічні успіхи, досягнення, перемоги та нагороди, якими найбільше пишаєтеся, стосунки з іншими людьми, цінності, плани на майбутнє тощо) та спиратися на візуальний супровід, тоді як формат самопрезентаційного монологу на студентській науковій конференції усталено звужується до лаконічного, стилістично нейтральноговикладу інформації про себе, повідомлення афіляційного контенту, теми доповіді, що виголошуватиметься.

Як бачимо, самопрезентаційні вміння й навички невіддільні від формування іноземномовної монологічної компетенції – спроможності адекватно, логічно, доцільно послуговуватися зв'язним монологічним мовленням.

Монолог-самопрезентація на занятті з таких дисциплін, як «Іноземна мова», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та ін. ставить за мету різнобічне розкриття себе, прагнення сформувати привабливий образ про себе, завоювати симпатію та довіру, запам'ятатися, додати авторитету, створити підґрунтя для подальшого знайомства, пошуку однодумців. Отож основні компоненти самопрезентації в ході міжособистісної взаємодії, до яких належать суб'єкт самопрезентації (людина, яка прагне сформувати певне ставлення до себе) та об'єкт самопрезентації (цільова авдиторія) [4, с. 22], ілюструють те, що в процесі формування іноземномовної самопрезентаційної компетенції відшліфовуються не лише суто лінгвістичні вміння, як-от: набуті систематичні знання про мову (граматичний, лексичний, фонологічний, орфографічний, пунктуаційний, сема-

нтичний контексти), а й уміння студента стежити за реакціями авдиторії, корегувати свою мовленнєву поведінку відповідно до зовнішніх домінувальних реакцій, здійснювати самоаналіз комунікативної діяльності.

Крім того,вдискурсі самопрезентації взаємодіють як вербальна (фактологічна насиченість, правильність, стилістична вправність мовлення тощо), так і невербальна інформація (зовнішній вигляд, сформованість навичок соціальної перцепції, встановлення зорового контакту, емоційна саморегуляція, застосування засобів візуалізації).

Примітно, що на етапі підготовки до самопрезентації іноземною мовою студент має не лише глибоко обміркувати деталі виступу-монологу, його структуру, інформаційну та лексичну насиченість, зокрема, стилістичні прийоми, а й підготувати засоби візуалізації.

Таким чином, оволодіння студентами нефілологічних спеціальностей закладу вищої освіти жанром іноземномовної самопрезентації пов'язане з формуванням монологічної компетенції – одним із ключових завдань сучасної лінгводидактики.

Список використаних джерел:

1. Король Л. Хмари слів як засіб підготовки студентами філологічних спеціальностей іноземномовної самопрезентації. *Ukrainian Traditions and European Innovations in the Training of Future Philologists.*Venice : Ca'Foscari University of Venice, 2021. pp. 38–42.
2. Кузнєцова Н.Ю. Розвиток вмінь усного монологічного мовлення студентів немовних вузів на основі професійно-спрямованих текстів (на прикладі англійської мови). *Молодий вчений.* № 11 (14). 2014. С. 174–181.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних ун-тів / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Хороших В. Самопрезентация как ресурс современного молодого специалиста. *Научно-технические ведомости СПбГПУ. Гуманитарные науки.*№ 1. 2013. С. 22–24.